

Terrorisme, extremisme en radicalisme

- Een deel van de capaciteit van de Federale Gerechtelijke Politie (18%) staat ten dienste van het federaal parket. In dat verband werd er 106 713 uur gepresteerd voor de bestrijding van terrorisme.
- De 33 dagen durende zoektocht naar Jurgen Conings bracht meer dan 2343 medewerkers van de Federale Politie op de been.
- Zowel links al rechts politiek extremisme neemt toe en wordt steeds gewelddadiger.

Federale dossiers

Een deel van de capaciteit van de Federale Gerechtelijke Politie staat ten dienste van het federaal parket (18% tegenover 15,5% in 2020).

In 2020 werd er gedurende 428 982 uur onderzoek gevoerd in opdracht van het federaal parket. Daarvan werd 119 424 uur gepresteerd in het raam van de strijd tegen terrorisme. In 2021 is het deel 'terro' gedaald ondanks een toename van het aantal onderzoeksuren. De vermindering van de terreurdreiging die de laatste jaren wordt waargenomen, heeft er immers toe geleid dat de capaciteit voortaan wordt benut voor het toezicht op andere fenomenen. Het aantal uren dat wordt gewijd aan de opvolging van de sterke of opkomende potentieel destabiliserende en gewelddadige trends ('niet-terrorisme' in onderstaande tabel) is in 2021 echter nog gestegen.

De Federale Gerechtelijke Politie noteert bijvoorbeeld een sterke aanwezigheid van extremismen langs beide kanten van het politieke spectrum. Die bewegingen nemen in omvang toe en, opmerkelijk feit, wapenen zich steeds vaker. Ze hebben de neiging om de 'klassieke' religieuze terreurdreigingen te vervangen waarmee de maatschappij enkele jaren geleden te maken kreeg.

We zien door onder meer sociale media en messaging ook een **internationalisering** van de groepen: mensen die eenzelfde ideologie aanhangen, communiceren tegenwoordig over de grenzen heen. **Informatie** doet snel de ronde (waaronder ook fake-newsberichten) tussen de aanhangers van politieke en religieuze bewegingen of complotdenkers. Ook financiële stromen, inzonderheid **financieringen**, globaliseren.

Capaciteit van de Federale Gerechtelijke Politie ter beschikking van het federaal parket

	2018		2019		2020		2021	
Fenomenen	Uren	%	Uren	%	Uren	%	Uren	%
Terrorisme	236 881	60	174 016	45	119 424	28	106 713	24
Niet-terrorisme	159 423	40	213 102	55	309 558	72	335 827	76
Totaal	396 304	100	387 118	100	428 982	100	442 540	100

De zoektocht naar Jurgen Conings

De verdwijning van de beroepsmilitair Jurgen Conings en de daarbij horende dreiging voor de openbare veiligheid heeft België en een deel van Europa enkele weken in de ban gehouden.

Op dinsdag 18 mei 2021 werd de Coördinatie- en steundirectie (CSD) Limburg op de hoogte gebracht van de verdwijning van Jurgen Conings, die bekendstond als potentieel gevaarlijke extremist. Conings was in het bezit van zware wapens. Omwille van de ernst van de situatie werd de federale fase van

het noodplan terrorisme afgekondigd. Er volgde een gigantische politieoperatie, met als epicentrum het Nationaal Park Hoge Kempen, die uiteindelijk meer dan één maand zou duren.

De grootschalige operatie is van start gegaan op 19 mei 2021 en omvatte zowel een luik gerechtelijke politie als een luik bestuurlijke politie. De operatie eindigde uiteindelijk op 21 juni 2021, een dag na het aantreffen van het lichaam.

De 33 dagen durende zoektocht bracht 2343 medewerkers van de Federale Politie op de been, voor een totaal van 21 769 werkuren. Een brede waaier van entiteiten nam deel aan deze grootschalige operatie, in het bijzonder de Coördinatie- en steundirectie (CSD) Limburg met inbegrip van het interventiekorps (CIK), de Cel Vermiste Personen van de Directie gerechtelijke operaties (DJO), de Directie openbare veiligheid (DAS), de Hondensteun (DACH), de Luchtsteun (DAFA) en andere CIK's. Er werd ook een beroep gedaan op de Speciale Eenheden (DSU en NTSU) die in totaal 19 682 werkuren aan de zoektocht besteedden. Andere entiteiten zoals de Federale Wegpolitie, de Scheepvaartpolitie (SPN) en de Directie beveiliging (DAB) boden steun vanuit hun reguliere werking.

Voorts werden er 930 mensen van de Lokale Politie ingeschakeld voor de zoekactie of dossierverwante acties (beschermingsmaatregelen, ordediensten bij steunmanifestaties ...), evenals buitenlandse politiediensten, het leger en de Civiele Bescherming.

Het dossier kwam ook internationaal in de belangstelling en verhoogde tijdelijk de werkdruk en waakzaamheid binnen het Single Point of Operational Contact (SPOC) van de Directie van de internationale politiesamenwerking (CGI). Via alle mogelijke nationale en internationale kanalen werd er aan informatie-uitwisseling gedaan. Zowel via Siena, Interpol als via Sirene werd de nodige internationale informatie uitgewisseld en werden internationale signaleringen aangemaakt.

Het gerechtelijk onderzoek ten slotte, werd gevoerd door de Federale Gerechtelijke Politie (FGP) Antwerpen, onder leiding van het federaal parket en twee gespecialiseerde onderzoeksrechters. De Federale Gerechtelijke Politie besteedde uiteindelijk 10 284 werkuren aan het gerechtelijk onderzoek dat op 25 april 2022 werd afgerond.

“Beschikbaarheid, deskundigheid en professionele kalmte

« De dreiging kan uit meerdere hoeken komen en te allen tijde opduiken. Wij als politiedienst moeten daarop voorbereid zijn, continu alert blijven en paraat staan om in te grijpen. Tijdens de zoekacties naar de voortvluchtige Jurgen Conings kon ik zelf vaststellen dat dit het geval is. Ik bespeurde solidaire en onvoorwaardelijke beschikbaarheid, motivatie en inzet, deskundigheid en professionele kalmte.

De ijver en het doorzettingsvermogen waarmee talrijke medewerkers van de Federale Politie, samen met vele partners (Justitie, Lokale Politie, Defensie, Rode Kruis, Civiele Veiligheid, buitenlandse speciale eenheden ...) en in overleg met heel wat overheden, deze operatie hebben gevoerd, illustreren de toewijding en wil om bij te dragen tot een veilige en leefbare samenleving. »

EERSTE HOOFDCOMMISSARIS MARC DE MESMAEKER
Commissaris-generaal van de Federale Politie

Behaviour Detection Officers (BDO's) hebben als taak elk ongewoon of afwijkend gedrag te herkennen op basis van een aantal indicatoren. Naar aanleiding van de golf van terroristische aanslagen in België en onze buurlanden steeg de vraag naar een opleiding in deze techniek, waarmee onder andere (potentiële) terroristen kunnen worden opgespoord.

Eind 2021 zijn ongeveer 2 300 personeelsleden van de Geïntegreerde Politie opgeleid in BDO (met brevet), van wie 136 actieve trainers. Zo'n 1 300 BDO's zijn lid van de Federale Politie, voornamelijk bij de Luchtvaartpolitie (LPA), de Spoorwegpolitie (SPC), de Directie openbare veiligheid (DAS) en de interventiekorpsen (CIK).

Voor de Luchtvaartpolitie (LPA) is BDO een basisfunctionaliteit geworden voor het politiewerk op een luchthaven. Dagelijks zijn er BDO-ploegen aan de slag die opereren naast de klassieke patrouilles. Nieuwe personeelsleden bij de Luchtvaartpolitie volgen zo snel mogelijk de opleiding zodat ze voor deze basisfunctionaliteit op het terrein ingezet kunnen worden.

Screening

Veiligheidsadviezen en veiligheidsattesten

Screening bestaat uit een veiligheidsverificatie met het oog op de afgifte van een veiligheidsadvies of veiligheidsattest. Dit moet bepaalde personen toelaten 'gevoelige' plaatsen te betreden om er een werk uit te voeren of er een specifieke functie te bekleden.

Adviezen & attesten	2018	2019	2020	2021
Luchthavens	20 625	20 068	15 491	19 956
Nationale Veiligheidsoverheid (NVO)	13 278	6 569	5 507	5 901
Varia	6 200	6 488	3 368	4 355
Militairen	5 000	4 993	7 337	27 672
Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC)	5 822	4 994	4 519	3 018
Aanwervingen Geïntegreerde Politie	4 845	5 916	3 437	6 628
Steun politiezones	1 000	578	295	338
Eervolle onderscheidingen	17 368	20 207	13 181	14 971
Totaal	56 770	69 813	53 135	82 739

In 2021 was er een stijging van het aantal screenings voorafgaand aan de aanwerving van kandidaat-politieagenten en CALog-personeelsleden en van de screenings gevraagd door Defensie.

Veiligheidsmachtigingen

Personeelsleden van de Federale Politie en van de Lokale Politie die uit hoofde van hun functie toegang (moeten) hebben tot geclassificeerde gegevens of geclassificeerde lokalen en vergaderruimten, moeten over een specifieke machtiging beschikken. Die 'veiligheidsmachtigingen' zijn bedoeld om gevoelige informatie te beschermen door hun beschikbaarheid te beperken.

Sinds 2018 stellen we vast dat het aantal aanvragen voor een veiligheidsmachtiging binnen de Geïntegreerde Politie relatief stabiel is gebleven, ook al is er een zeer lichte toename.

Toegekende veiligheidsmachtigingen	2018	2019	2020	2021
Vertrouwelijk	19	10	76	52
Geheim	735	753	713	732
Zeer geheim	147	195	247	259
Totaal	901	958	1 036	1 043

76% van de aanvragen voor (de hernieuwing van) een machtiging was in 2021 afkomstig van leden van de Federale Politie.